

TAMPEREEN
YLIOPISTO

KOULUTUSUUDISTUKSEN SUUNTA

Tampereen yliopiston koulutuksen
ulkoinen arviointi 2015–2017

SISÄLTÖ

- 3** Tietoa koulutuksen jatkuvaan kehittämiseen
- 5** Laaja-alaisuus ja sen toteuttaminen
- 7** Osaamisperustaisuuden toteuttaminen
- 9** Kaksiportaiset tutkinnot ja työelämärelevanssi
- 10** Opintojen sujuvuus ja opintojen esteet
- 12** Koulutustarjonta lähelle hakijaa
- 15** Pedagoginen johtaminen uudistuksen perustana
- 18** Johtopäätökset ja suositukset

Toimitus Liisa Ahlava ja Leena Ahrio
Kuvat Jonne Renvall, s. 23 Aki Tulikari
Taitto Aila Helin

Eräsalon Kirjapaino Oy 2017
ISBN 978-952-03-0361-7 (painettu)
978-952-03-0362-4 (verkko)

TIETOA KOULUTUKSEN JATKUVAAN KEHITTÄMISEEN

Tampereen yliopisto kehittää koulutusta aktiivisesti laatu järjestelmänsä mukaisesti. Yliopisto toteutti laajan koulutusuudistuksen vuosina 2010–2015, jonka onnistumisen ja vaikuttavuuden selvittämiseksi järjestettiin ulkoinen arviointi. Koulutusuudistuksen keskiössä oli siirtyminen oppiainepohjaisesta koulutuksesta laaja-alaisiin tutkinto-ohjelmiin sekä osaamisperustaisiin opetussuunnitelmiin. Alempaan ja ylempään korkeakoulututkintoon johtavien koulutusten määrä väheni 52 koulutuksesta 25 tutkinto-ohjelmaan. Uudistus edellytti myös koulutuksen johtamisjärjestelmän muuttamista ja opintojen ohjauksen kehittämistä. Uudistus- ja arviointiprosesseista on vastannut vararehtori **Harri Melin** tukenaan rehtorin asettamat ohjaus- ja projektiryhmät.

Vuosina 2015–2017 toteutettu ulkoinen arviointi tuotti tietoa koulutusuudistuksen toteutumisesta ja vaikutuksista sekä tutkintokoulutuksen laadusta. Arvioinnissa paikannettiin tutkinto-ohjelmien hyviä käytäntöjä ja tunnistettiin kehittämiskohteita. Näin yliopisto sai käyttöönsä kansallista ja kansainvälistä vertailutietoa ja ideoita koulutuksen jatkuvan kehittämiseen. Arvioinnin kohteena olivat yliopiston 25 tutkinto-ohjelmaa lukuvuosina 2012–2016. Tutkinto-ohjelmat jaettiin viiteen arviointiyksikköön: 1) luonnontieteelliset tutkinnot, 2) generalistiset tutkinnot, 3) laaja-alaiset tutkinnot, 4) kielten tutkinnot ja 5) professionaaliset tutkinnot. Arviointiaineiston tuottaminen käynnistyi tutkinto-ohjelmien vertaisarvioinneilla syksyllä 2015 ja päättyi tilastoajoihin syksyllä 2016. Arvioinnin teki ulkoinen arviointiryhmä.

TUTKINTO-OHJELMAT JAETTIIN ARVIOINTIYKSIKÖIHIN SEURAAVASTI

Arviointiyksikkö 1. Luonnontieteelliset tutkinnot

bioteknologian tutkinto-ohjelma, informaatiotutkimuksen ja interaktiivisen median tutkinto-ohjelma, matematiikan ja tilastotieteen tutkinto-ohjelma, tietojenkäsittelytieteiden tutkinto-ohjelma

Arviointiyksikkö 2. Generalistiset tutkinnot

filosofian tutkinto-ohjelma, historian tutkinto-ohjelma, journalistiikan ja viestinnän tutkinto-ohjelma, kirjallisuustieteen tutkinto-ohjelma, politiikan tutkimuksen tutkinto-ohjelma, terveystieteiden tutkinto-ohjelma

Arviointiyksikkö 3. Laaja-alaiset tutkinnot

hallintotieteiden tutkinto-ohjelma, kauppätieteiden tutkinto-ohjelma, yhteiskuntatutkimuksen tutkinto-ohjelma

Arviointiyksikkö 4. Kielten tutkinnot

englannin kielen, kirjallisuuden ja kääntämisen tutkinto-ohjelma, pohjoismaisten kielten tutkinto-ohjelma, ranskan kielen tutkinto-ohjelma, saksan kielen, kulttuurin ja kääntämisen tutkinto-ohjelma, suomen kielen tutkinto-ohjelma, venäjän kielen, kulttuurin ja kääntämisen tutkinto-ohjelma

Arviointiyksikkö 5. Professionaaliset tutkinnot

kasvatustieteiden tutkinto-ohjelma, logopedian tutkinto-ohjelma, lääketieteen lisensiaatin tutkinto-ohjelma, psykologian tutkinto-ohjelma, sosiaalityön tutkinto-ohjelma, teatterityön tutkinto-ohjelma

Arviointiteemoiksi muodostuivat 1) laaja-alaisuus, 2) osaamisperustaisuus, 3) opintojen sujuvuus, 4) koulutustarjonta sekä 5) pedagoginen johtaminen. Arviointihaastattelut toteutettiin arviointiryhmän toimivan roolijaon mukaisesti (professorit, opettajat, opiskelijat, opintohallinto ja pedagoginen johto) syksyllä 2016. Yliopisto kutsui henkilökunnan edustajat paneeleihin. Ylioppilaskunta järjesti opiskelijoille verkkoilmoittautumisen, jonka kautta kaikki halukkaat pääsivät mukaan. Haastatteluihin osallistui noin 50 henkilökunnan ja 20 opiskelijakunnan edustajaa. Yliopistolaisille järjestettiin arvioinnin alussa ja lopussa tiedotus- ja keskustelutilaisuuksia.

Arviointiryhmä toimitti yliopistolle tammi-kuussa 2017 arviointiraportin, johon tämä kooste pohjautuu.

ULKOISEN ARVIOINTIRYHMÄN JÄSENET

Anne Nevgi, dosentti, yliopistonlehtori,
Helsingin yliopisto, puheenjohtaja

Carita Blomqvist, yksikön päällikkö,
opetusneuvos, Opetushallitus

Jonne Kettunen, kauppätieteiden ylioppilas,
SYL, Oulun yliopisto

Niina Pietikäinen, henkilöstöjohtaja,
Tampereen kaupunki

Jaakko Puhakka, akateeminen rehtori,
Itä-Suomen yliopisto

LAAJA-ALAIKUUS JA SEN TOTEUTTAMINEN

Laaja-alaisuus on poistanut rajoja oppiaineiden ja yksiköiden välillä ja johtanut uudenlaiseen yhteistyöhön opettajien kesken. Pedagogisesta näkökulmasta laaja-alaisuus toimii erityisen hyvin ja kokonaisvaltaisesti, kun substanssiopetukseen liitetään työelämävalmiuksia antavia taitoja, kuten projektinhallinta- ja vuorovaikutustaitoja. Laaja-alaisuus rakentuu opetuksen ja oppimisen yhteisenä prosessina koulutusta tarjoavassa oppimisympäristössä.

Laaja-alaisuus toimii hyvin, kun se vahvistaa kaksiportaista tutkintorakennetta ja parantaa mahdollisuuksia siirtyä työelämään alemman korkeakoulututkinnon suorittamisen jälkeen sekä palata myöhemmin jatkamaan opintoja. Näin laaja-alaisuus tukee elinikäisen oppimisen mahdollisuuksia. Laaja-alaisuus on mahdollistanut hakukohteiden määrän vähentämisen puoleen, mikä puolestaan on

edellyttänyt tutkintojen keskeisten sisältöjen tarkkaa suunnittelua. Tutkinto-ohjelmien sisältöjen määrittely jatkuu edelleen. Myös poikkitieteellisiä ja monitieteisiä opintoja kehitetään edelleen, jotta tarjonta tukisi paremmin eri teemoista kiinnostuneiden opiskelijoiden tarpeita.

Laaja-alaisuuden hyvä toteutuminen edellyttää, että alemmalle ja ylemmälle korkeakoulututkinnolle määritellään selkeästi omat osaamistavoitteet. Tällöin myös opiskelemaan hakevalla tai opintojaan aloittavalla on selkeä käsitys siitä, mitä hän tulee oppimaan. Laaja-alaisuutta on myös mahdollista hyödyntää aiempaa joustavammin muualla suoritettujen opintojen hyväksilukemisessa. Tutkintokohtaiset osaamiskuvaukset vahvistavat ja helpottavat myös aiemmin hankitun osaamisen tunnustamista (AHOT).

Professioaloilla kelpoisuussäädökset rajaavat laaja-alaisuuden toteuttamismahdollisuuksia, mutta professioaloilla harjoittelujaksot, erilaiset opetus- ja oppimismenetelmät sekä ote oppimisen sisältöihin edistävät osaltaan laaja-alaisuutta. Esimerkiksi ongelmalähtöinen oppiminen ja ilmiöpohjaisuus tukevat laaja-alaisuuden toteutumista. Generalistisissa tutkinto-ohjelmissa laaja-alaisuutta on suuntautumisvaihtoehtojen ja valinnaisten opintojen kirjo. Kielten tutkinto-ohjelmissa laaja-alaisuuden toteuttaminen on haastavaa, kun opetuskieli ja itse kielen oppiminen ovat keskeisiä asioita. Laaja-alaiset tutkinto-ohjelmat voivat lisäksi tuottaa valmiuksia työskennellä moniammatillisesti. Laaja-alaisuus merkitsee myös monitieteisyyttä. Esimerkiksi bioteknologiassa yhdistetään luonnontieteiden ja teknisten tieteiden osaamista lääketieteeseen. Laaja-alaisuus voi tarjota toimivia mahdollisuuksia valita opintoja Tampereen teknillisestä yliopistosta (TTY) yhteisen opetussuunnitelmatyön avulla.

Suunnitelmallinen ja vastuullinen opiskelija hyötyy valinnan mahdollisuuksista. Opiskelijoille laaja-alaisuus ilmenee mahdollisuutena

profiloitua omissa opinnoissa erityisesti ylempään korkeakoulututkintoon siirryttäessä, valinnaisten opintojen tarjonnassa sekä mahdollisuudessa suorittaa tutkintoon kuuluvia opintoja muissa yliopistoissa. Opiskelijan työelämävalmiudet kuten projektinhallinta, vuorovaikutustaidot, ilmiöiden kriittinen tarkastelu ja kielitaito karttuvat substanssiopetuksen yhteydessä. Opiskelija voi valita opintoja kiinnostuksensa ja motivaationsa mukaan, jolloin opiskelijan omat oppimistavoitteet ja henkilökohtaisen opintosuunnitelman (HOPS) laatiminen vahvistavat laaja-alaisuutta.

Opintojen ohjauksen merkitys korostuu laaja-alaisissa tutkinto-ohjelmissa. Kun opiskelijoilla on enemmän varaa ja paikkoja valita, myös ohjausta kaivataan enemmän. Ohjauksen riittävydestä, oikea-aikaisuudesta sekä sisällöllisestä laadukkuudesta on pidettävä huoli erityisesti laaja-alaisen ohjelmien valintatilanteissa. Ilman hyvää suunnittelua ja kunnon HOPSia, tutkinnon tuottama osaaminen voi jäädä työelämän tarpeiden kannalta liian kapeaksi tai valinnaiset opinnot tutkinnon kokonaisuudesta irrallisiksi.

OSAAMISPERUSTAISUUDEN TOTEUTTAMINEN

Kansalliset säädökset sekä kansallinen tutkintojen viitekehys luovat taustan alemman ja ylemmän korkeakoulututkinnon tuottaman osaamisen määrittelylle. Tampereen yliopistossa osaamisperustaisuus määritellään yleisinä akateemisina (esim. kriittisyys, analyttisyys), työelämään sekä substansiin liittyvinä osaamistavoitteina. Tutkintojen kaikille tasoille osoitetaan tiedollisia, taidollisia, ymmärryksellisiä ja asenteisiin liittyviä osaamistavoitteita. Osaamisperustaisuus näyttäytyy osaamisen rakentumisena ja kehittymisenä alemmasta korkeakoulututkinnosta maisterivaiheeseen ja tohtoriopintoihin. Joillakin aloilla tämä merkitsee myös sitä, että opiskelijoita on mukana tutkimusryhmissä.

Osaamisperustaisuus tarkoittaa professioaloilla pääasiassa ammatillisia valmiuksia, jotka tulee valmistumisvaiheessa omata. Generalistisilla aloilla puolestaan se merkitsee sekä oppialan substanssin hallintaa että yleisiä akateemisia valmiuksia kuten kriittinen ajattelu, kielitaito ja tutkimustaidot.

Osaamisperustaisuus on tuonut hyviä käytänteitä ja positiivisia muutoksia

Osaamisperustaisuus ja laaja-alaisuus muodostavat Tampereen yliopistossa kiinteän kokonaisuuden. Koulutus uudistuksessa on lähdetty parantamaan tutkintojen sisältöjä muun muassa poistamalla päällekkäisyyksiä ja määrittelemällä tutkintojen ydinosaamiset. Myös osaamisen arviointia on mietitty sekä ryhdytty seuraamaan osaamisen karttumista.

Osaamisperustaisuus kannustaa erilaisiin opintojen suoritustapoihin (esim. verkkokurssit, essee, oppimispäiväkirjat). Vaikka erilaisia suoritustapoja kuten verkkokursseja saatetaan kritisoida, niitä pidettiin pääosin onnistuneina.

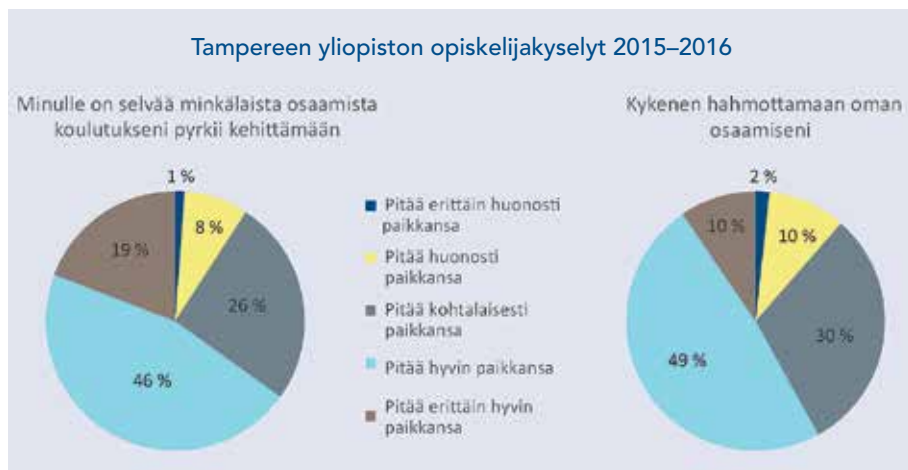
Osaamisperustaisuus ilmenee opintojaksoilla opiskelijoille annettuina selkeinä kuvauksina siitä, millaista osaamista opintojakson suorittaminen tuottaa ja mitä tulee oppia.

Osaamisperustaisuus on lisännyt tarvetta tietää enemmän opiskelijoiden sijoittumisesta työelämään ja siitä, miten heidän osaamisensa vastaa työelämän tarpeisiin. Yliopiston sijoittumis- ja uraseurannat ja muut lähteet kertovat työelämän vaatimuksista ja osaamistarpeista. Tutkinto-ohjelmat ovat lähentäneet yhteyksiään työelämään, ja tietoisuus työelämän edellyttämistä valmiuksista ja osaamisesta onkin lisääntynyt. Tärkeä kanava työelämäpalautteen saamiseen ovat opiskeluun liittyvät harjoittelujaksot ja -raportit.

Osaamisperustaisuus on Bolognan prosessin ja mm. tutkintojen viitekehysten myötä hyväksytty yhdeksi korkeakoulutuksen lähtökohdaksi laajasti ympäri Eurooppaa. Yhteinen lähtökohta on mahdollistanut myös Tampereen yliopiston opetuksen ja oppimisen kansainvälisen vertailun ja benchmarkkauksen. Hyvänä käytäntönä voikin pitää opetuksen ja oppimistulosten vertailua muiden maiden kanssa esimerkiksi kansainvälisten hankkeiden puitteissa.

Osaamisen arviointi on keskeinen tapa varmistaa osaamisen karttumista. Arviointiryhmän mukaan opiskelijoiden osaamisen arviointiin ja sen kehittämiseen tulisi kiinnittää edelleen huomiota. Arviointi- ja palautejärjestelmiä on kehitetty, mutta ne eivät vielä muodosta yhtenäistä kokonaisuutta.

Yliopiston opiskelijakyselyiden tulokset osaamisperustaisuuden toteutumisesta tukevat arviointiryhmän havaintoja. Oman osaamisen ja tutkinnon tuottaman osaamisen hahmottaminen on selvää vain noin puolelle vastanneista. Eräs haastateltava totesi osuvasti: ”Ongelmia on, pitäisi tietää miten oppiminen kasautuu, nyt kuitenkin keskustellaan enemmän opetuksesta”. Pelkkä osaamisen kuvaaminen opetussuunnitelmissa ei riittävästi tue opiskelijoiden ymmärrystä osaamisesta. Osaamisperustaisuuteen siirtymistä voidaan tukea keskustelemalla osaamistavoitteista opetustilanteissa, varmistamalla aiemmin opittua sekä vahvistamalla osaamisen arvioinnin yhteyttä osaamistavoitteisiin.

Osaamistavoitteiden ja osaamisen arvioinnin tulee kulkea käsi kädessä.

KAKSIPORTAISET TUTKINNOT JA TYÖELÄMÄRELEVANSSI

Työelämäelämän osaamisvaatimukset asettavat omat reunaehdonsa laaja-alaisten tutkintojen kehittämiselle. Tutkintojen laadun kannalta on tärkeää, että osaamisperusta kattaa niin yleiset akateemiset valmiudet, substanssiosaamisen kuin työelämävalmiudetkin. Työelämärelevanssin vahvistamiseksi onkin ensiarvoista kehittää harjoittelujaksojen lisäksi myös muita vuorovaikutuskanavia työelämään hyödyntämällä esimerkiksi alumni- ja Demola-toimintaa sekä vierailuluentoja.

Vakiintuneet kotimaiset käytännöt – kaksiporainen tutkintorakenne sekä työmarkkinoiden pätevyysvaatimukset – tuovat omat haasteensa. Monesti ajatellaan, että kandidaatin tutkinto ei anna vielä valmiuksia siirtyä työelämään, ja toisaalta työelämä ei vielä tunnista kandidaatin tutkintoa riittävänä akateemisena loppututkintona. Tältä osin

Tampereen yliopisto toimii edelläkävijänä. Koulutuksen tuottama osaaminen tulisi osata sijoittaa ja määritellä selkeästi kandidaatin ja maisterin tutkintoihin sekä akateemista että työelämän näkökulmasta. Haasteena laaja-alaisissa kandidaatin tutkinnoissa on saada työelämäosaaminen mahdolliseksi kolmeen vuoteen.

Laaja-alaisuuden vahvistaminen ja erilaisten opinto- tai osaamispolkujen suunnittelu etukäteen mahdollistaa paremmin tutkinto-ohjelman vaihtamisen siirryttäessä alemmasta korkeakoulututkinnosta ylempään. Kun opiskelijat eivät vielä tunnista kaikkia laaja-alaisuuden ja kaksiporaisuuden tuomia mahdollisuuksia, tarvitaan ohjauksen kehittämistä ja varmistamista opiskelijoiden valintatilanteiden tueksi.

OPINTOJEN SUJUVUUS JA OPINTOJEN ESTEET

Alemman korkeakoulututkinnon suositeltu kesto on kolme ja ylemmän kaksi opintovuotta. Kaikissa arviointipaneeleissa nostettiin esiin, että riittävä opintojen ohjaus tukee opinnoissa etenemistä ja mielekkään tutkinnon rakentamista. Opintojen ohjauksessa opiskelijoita tulee tukea valitsemaan tutkintoprofiliinsa parhaiten soveltuvia opintoja silmällä pitäen siirtymistä eteenpäin opintopolulla tai työelämään. Tutkinto-ohjelmien laaja-alaisuuden ja valinnaisuuden lisääntymisen katsotaan toisaalta edistävän opintojen sujuvuutta, toisaalta hankaloittavankin sitä, kun opintojen päällekkäisyys kasvaa. Lisäksi opiskelijoiden erilaiset taustat lisäävät ohjausresurssien ja erilaisten opintopolkujen tarvetta. Tutkinto-ohjelmissa onkin yritetty vastata tilanteeseen muun muassa kehittämällä aikaisemman osaamisen tunnistamista ja tunnustamista sekä huomioimalla tämän vaikutuksia opiskelijoiden opintopolkuihin.

Tutkinto-ohjelmien ohjauskäytännöt ja opintojen organisointi opiskelun sujuvuuden näkökulmasta eroavat monin tavoin. Yksikkökokojen kasvu ja opintojen perustuminen yksilöllisiin valintoihin on johtanut siihen, että ensimmäisen opintovuoden aikana osassa tutkinto-ohjelmia on varsin vähän kaikille yhteisiä opintoja. Tämä on heikentänyt opiskelijoiden mahdollisuuksia tutustua muihin oman alan opiskelijoihin. Näihin ongelmiin voidaan ainakin osin vastata – ja onkin paikoin jo vastattu – vertaistoiminnalla ja systemaattisella HOPS-ohjauksella. Ohjausta kaivataan myös uranäkymien selkeyttämiseen. Kiinteä ohjaussuhde vähentäisi osaltaan myös opinnoista vetäytyvien opiskelijoiden määrää.

Keskeisin opintojen edistymistä varmistava tekijä on ensimmäisen opintovuoden ohjaus kandidaattiohjelmissa. Opiskelijoiden kokemuksen mukaan ensimmäisen opintovuoden henkilökoh-

tainen opintojen ohjaus ja HOPSien laatiminen antaa hyvän alun opinnoille. Hyväksi tunnistettu käytäntö on systemaattinen opintojen ohjaus myös toisena opiskeluvuonna, jolloin voidaan käydä ohjauskeskustelu koko kandidaatin tutkinnon loppuun saattamisesta.

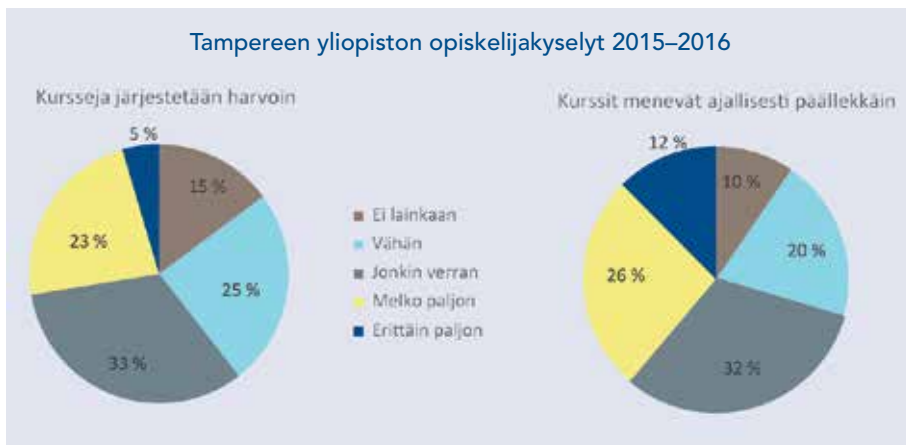
Opintojen sujuvuutta edistää erityisesti ajasta ja paikasta riippumattoman opetustarjonnan lisääminen. Yhtäältä se vähentää päällekkäisyyttä, toisaalta se helpottaa opintojen ja työssäkäynnin yhteensovittamista. Joustavien opiskelumahdollisuuksien lisääntymiseen ollaankin tyytyväisiä. Tutkinto-ohjelmien hyviä, opintojen etenemistä edistäviä, käytäntöjä ovat vanhempien opiskelijoiden tuki, vertaistoiminta ja opintopiirit sekä opettajien ja opiskelijoiden säännölliset yhteiset tapaamiset.

Opiskelijat kokevat opintojen sujuvuuteen liittyvän myös epäkohtia. Opiskelijat eivät aina osaa arvioida, millaisia valintoja kandidaattiohjelmassa tulisi tehdä ja miten valinnat vaikuttavat mahdollisuuksiin hakeutua eri maisterivaihtoehtoihin.

Opiskelijajaksen kannustetaan ulkomaanvaihtoon opintojensa aikana, mutta ulkomaanvaihto voi tuottaa ongelmia opintojen etenemiselle. Opetussuunnittelun keinoin tulisikin varmistaa, että tutkintoon vaadittavat opinnot eivät hankaloita vaihtoon lähtöä tai viivästyä opintojen etenemistä.

Arviointihaastattelujen ja opiskelijakyselyiden tulosten perusteella kurssien ajallinen päällekkäisyys ja kurssien järjestäminen liian harvoin ovat suurimpia opintojen etenemistä estäviä tekijöitä. Joillakin professioaloilla lukujärjestys luo hyvät edellytykset opintojen sujuvalle edistymiselle. Lukujärjestyksen jäykkyys aiheuttaa kuitenkin myös haasteita opiskelijoiden erityistilanteissa.

Tutkintoihin kuuluvien kieli- ja viestintäopintojen rajattu tarjonta voi haitata opintojen sujuvuutta. Yliopiston kielikeskus on tehnyt paljon työtä kieliopintojen suorittamisen helpottamiseksi. Kieliopintojen suorittamista sujuvoittamaan toivotaan vieläkin joustavampia suoritustapoja kuten sähköisiä tenttejä sekä kieliopintoja aikoina, joina muu opetustarjonta on vähäistä, kuten kesällä.

Kun valinnan mahdollisuudet kasvavat, kiinnostavat kurssit menevät väistämättä osalla opiskelijoista päällekkäin.

KOULUTUSTARJONTA LÄHELLE HAKIJAA

Tampereen yliopiston koulutustarjonnasta viestitään varsin samoin periaattein kuin muissakin suomalaisissa yliopistoissa. Yliopiston verkkosivuilla on selkeät kuvaukset koulutustarjonnasta (valinta-opas, opinto-opas, opetusohjelma, sosiaalisen median kanavat Facebook ja Youtube). Opinto-opaat antavat paljon tietoa opintoja suunnitteleville, opinnot aloittaneille ja muille yliopiston opetuksesta ja oppimisesta kiinnostuneille.

Henkilökunnan ja opiskelijoiden mielestä Tampereen yliopiston keskeiset vetovoimatekijät ovat yliopiston maine ja tunnettuus, mielenkiintoiset opintoalat, laadukkaat opetusmenetelmät, niin kutsuttu vapaa sivuaineoikeus sekä Tampereen houkuttelevuus kaupunkina ja asuinpaikkana.

Koulutustarjonnasta ja yliopistosta viestitään

runsaasti erityisesti lukiolaisille suunnatuissa tilaisuuksissa. Normaalikoulun toiminta yliopistokampuksella on lisännyt yhteistyötä ja yliopiston tunnettuutta lukio-opiskelijoiden keskuudessa. OPO-päivät sekä muut tilaisuudet ovat yleisesti käytettyjä viestintäkanavia potentiaalisille opiskelijoille. Messujen ja OPO-päivien lisäksi koulutustarjonnasta viestitään tuleville opiskelijoille kesäkoulujen, avoimen yliopisto-opetuksen ja valintakokeiden yhteydessä. Lisäksi joissakin ohjelmissa käytetään monipuolisesti moderneja markkinoitintekijöitä (some, webinaarit, lukiolaisille järjestettävät peli-illat), mutta yleisesti ottaen sosiaalisen median mahdollisuuksia kannattaisi hyödyntää yliopiston markkinoinnissa vielä nykyistä systemaattisemmin. Vertaisviestintä nuorten kes-

kuudessa sekä vanhemmilta opiskelijoilta ja valmistuneilta saatu palaute vaikuttavat edelleen voimakkaasti yliopistosta muodostuvaan mielikuvaan. Tyytyväinen opiskelija lieneekin viime kädessä paras viestintäkanava ja markkinointikeino.

Kohti vahvempaa viestintäpolitiikkaa ja -strategiaa

Yliopiston verkkosivuilla oleva tieto koulutustarjonnasta, opinnoista ja opetuksesta on riittävä ja ajanmukaista, mutta tarvetta yhtenäisen viestintäpolitiikan ja -strategian luomiseen on. Useimmissa tutkinto-ohjelmissa vetovoimaisuuden nähdään heijastavan viestinnän toimivuutta. Joillakin aloilla eri hakijasegmenttien tavoittamisessa koetaan vielä kehittämistarvetta.

Yliopiston henkilöstö oli arvioinnin yhteydessä epävarma omista taidoistaan käyttää viestintäkanavia monipuolisesti ja koki, että yliopistosta suurelle yleisölle muodostuvaa mielikuvaa olisi syytä tarkastella kriittisesti. Opiskelijat soisivat yliopiston tuovan viestinnässä ja markkinoinnissa rohkeammin esille vahvuuksiaan ja opiskelijaystävällisyyttään.

Oman haasteensa viestintään tuovat kansainväliset maisteriohjelmat. Niiden markkinoinnissa on mukana myös Finland University Ltd., kolmen suomalaisen yliopiston omistama koulutusvientiyritys. Koulutusvientiyrityksen tehtävä on vaativa. Lukukausimaksujen lisäksi kansainvälisten opiskelijoiden kiinnostusta rajoittaa työllistymisen vaikeus Suomessa. Onkin pohdittava, miten houkutella lisää kansainvälisiä opiskelijoita Suomeen ja Tampereelle.

TAMPEREEN YLIOPISTON TUTKINTO-OHJELMAT 2016

Alempi ja ylempi korkeakoulututkinto (25)

- Bioteknologian tutkinto-ohjelma
- Englannin kielen, kirjallisuuden ja kääntämisen tutkinto-ohjelma
- Filosofian tutkinto-ohjelma
- Hallintotieteiden tutkinto-ohjelma
- Historian tutkinto-ohjelma
- Informaatiotutkimuksen ja interaktiivisen median tutkinto-ohjelma
- Journalistiikan ja viestinnän tutkinto-ohjelma
- Kasvatustieteiden tutkinto-ohjelma
- Kauppätieteiden tutkinto-ohjelma
- Kirjallisuustieteen tutkinto-ohjelma
- Logopedian tutkinto-ohjelma
- Lääketieteen lisensiaatin tutkinto-ohjelma
- Matematiikan ja tilastotieteen tutkinto-ohjelma
- Pohjoismaisten kielten tutkinto-ohjelma
- Poliitiikan tutkimuksen tutkinto-ohjelma
- Psykologian tutkinto-ohjelma
- Ranskan kielen tutkinto-ohjelma
- Saksan kielen, kulttuurin ja kääntämisen tutkinto-ohjelma
- Sosiaalityön tutkinto-ohjelma
- Suomen kielen tutkinto-ohjelma
- Terveystieteiden tutkinto-ohjelma
- Teatterityön tutkinto-ohjelma
- Tietojenkäsittelytieteiden tutkinto-ohjelma
- Venäjän kielen, kulttuurin ja kääntämisen tutkinto-ohjelma
- Yhteiskuntatutkimuksen tutkinto-ohjelma

Olennaista on olla siellä, missä potentiaaliset opiskelijatkin ovat ja tunnistaa eri kohderyhmät. Parasta on, kun saadaan yliopiston opiskelija esittelemään alaansa lukiolaiselle: nuoret kuuntelevat herkemällä korvalla nuoria.

**TAMPEREEN
YLIOPISTON
PERUSTUTKINTO-
OPISKELIJAT 2016**

Hakeneet (kaikki hakijat)
17 492

Opiskelupaikan
vastaanottaneet
2 015

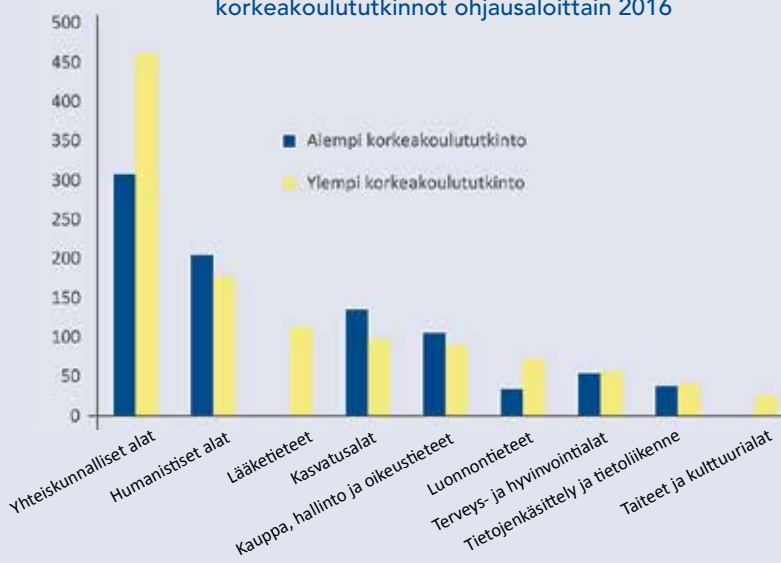
Perustutkinto-opiskelijoita
yhteensä 31.12.2016
11 810

Ulkomaalaisia
perustutkinto-opiskelijoita
31.12.2016
461

Alempia
korkeakoulututkintoja
881

Ylempiä
korkeakoulututkintoja
1 139

**Tampereen yliopiston alemmat ja ylempät
korkeakoulututkinnot ohjausaloittain 2016**

Yliopistokontekstissa pedagoginen johtaminen tarkoittaa tulevaisuuteen suuntaavaa opetuksen johtamista, jonka kohteena ovat opetussuunnitelmatyö, opetushenkilöstön pedagogisen osaamisen kehittäminen, opetuksen ja oppimisen resurssien turvaaminen sekä opiskelijoiden oppimisen ja opintojen tukeminen ja edistäminen.

Nevgi & Korhonen, ”Pedagoginen johtaminen yliopiston keskijohdon johtamistyössä” *Kasvatus* 47:5, 2016, 423.

PEDAGOGINEN JOHTAMINEN UUDISTUKSEN PERUSTANA

Pedagogisen johtamisen tavoitteena on luoda oppimista edistävä oppimisympäristö, joka vastaa opiskelijoiden ja yhteiskunnan tarpeisiin. Pedagogista johtamistyötä tehdään yliopistossa kolmella tasolla. Institutionaalisella tasolla ylin johto laatii strategiset linjaukset koskien tutkintojen rakenteita, pedagogisen osaamisen kehittämistä, opiskelijoiden opintopolkujen kehittämistä ja resurssien kohdentamista tiedekuntiin strategian tavoitteiden toteuttamiseksi. Tiedekuntatasolla kehitetään opetussuunnitelmia, seurataan ja arvioidaan opetussuunnitelman toteutumista, rekrytoidaan ja kehitetään opettajien pedagogista osaamista, kehitetään tiedekunnan opiskelijoiden opintopolkuja sekä kohdennetaan resurssit tutkinto-ohjelmiin ja opetukseen. Tutkinto-ohjelmissa pedagogisesta johtamisesta vastaavat tutkinto-ohjelmavastaavat ja opettajat, jotka yhteistyössä toteuttavat ja kehittävät opetusta siten, että se edistää opiskelijoiden oppimista ja opintojen etenemistä. Arviointiryhmä arvioi pedagogista johtajuutta toimintamenettelyjen ja -prosessien toimivuuden sekä opettajien ammatillisen osaamisen ja sen kehittymisen turvaamisen toteutumisen kannalta.

Koulutus uudistuksen myötä yliopiston pedagogista johtamista on vahvistettu sekä luotu yhtei-

siä toimintamalleja ja pelisääntöjä. Opetusneuvosto yliopistotason toimijana ohjaa ja seuraa muun muassa tutkinto-ohjelmien strategianmukaisuutta sekä menettelytapojen yhdenmukaisuutta. Koulutusta suunnitellaan, toteutetaan, arvioidaan ja kehitetään yhtenä kokonaisuutena tieteenalaysiköissä. Tutkinto-ohjelmissa tutkinto-ohjelmavastaavan rooli on keskeinen pedagogisessa johtamisessa. Hän johtaa ohjelman opetussuunnitelmatyötä sekä vastaa opetuksen pedagogisesta, sisällöllisestä ja rakenteellisesta kehittämisestä.

PEDAGOGISEN JOHTAMISEN TAVOITTEET TAMPEREEN YLIOPISTOSSA

Laadukas opetus ja oppiminen eli strategian mukaisten tavoitteiden toteutuminen: osaamisperustaiset opetussuunnitelmat, laaja-alaisuus, työelämän tarpeita vastaavan osaamisen kehittyminen, pedagoginen osaaminen, laadukkaat opetusmenetelmät, opintojen sujuvuus ja laatuajattelun toimivuus.

Pedagogisen johtamisen hyviä käytäntöjä ovat olleet koko yliopistoyhteisön osallistaminen uudistukseen, tehtäväkuvien selkeät määrittelyt sekä koko toteutukselle annettu maltillinen aikataulu. Koulutusuudistus aiheutti suunnittelu- ja toimeenpanovaiheessa myös vastustusta, mutta ulkoisessa arvioinnissa sitä pidettiin yleisesti ottaen onnistuneena ja myönteisenä. Tehtäväkuvista erityisesti tutkinto-ohjelmavastaavan rooli on osoittautunut onnistuneeksi ratkaisuksi. Lisäksi vastuuhenkilöiden nimeäminen laajoihin opintokokonaisuuksiin on selkeyttänyt vastuun jakautumista. Toteutuksen onnistumista on tukenut samanaikaisesti toteutettu organisaatiouudistus. Opetusresurssien nähdään olevan aiempaa tehokkaammin käytössä. Tehokkuutta on lisännyt erityisesti avoimen yliopisto-opetuksen integrointi tutkinto-opetukseen.

Pedagogisen johtamisen käytänteet ovat vielä osin muotoutumassa. Pedagogisen johtamisen

organisointi ja tehtävät on selkeästi kuvattu yliopiston laatukäsikirjassa, mutta prosessikuvaukset puuttuvat. Puute konkretisoituu yhtäältä haastatte- luissa esitetyssä toiveessa siitä, että toimintaa voisi kehittää ”ketterämmäksi”, toisaalta epätietoisuu- dessa siitä, mitä tehdään ja miten toimintaa ohja- taan.

Johtamismallia tuleekin edelleen pyrkiä yksinkertaistamaan ja yhtenäistämään. Tut- kinto-ohjelmavastaava on muodostunut peda- gogista johtamista selkeyttäväksi toimenkuvak- si. Johtamismalli näyttäytyy selkeämpänä johdon ja senioritehtävissä olevien tahoilta kuin muussa opettajakunnassa. Uudistus on toisaalta johtanut opetushenkilökunnan yhteistyön lisääntymiseen (vertaistoiminta, opettajakokoukset, kehittämis- päivät), mutta toisaalta opettajakunnassa kanne- taan huolta lähiyhteisöstä. Jonkinasteista epäsel- vyyttä on myös siitä, kuka vastaa lähijohtamisesta. Tämä ilmenee myös huolena uusien työntekijöiden

perehdyttämisen menettelyistä ja vastuista. Henkilökunnan perehdyttämiseen, resurssien kohdentamiseen sekä johtamistaitoihin tulee kiinnittää jatkuvasti huomiota.

Pedagogisen johtamisen kannalta uudistus on tuottanut uusia käytäntöjä myös henkilökunnan rekrytointiin. Rekrytointi ei ole enää vain yksittäisen oppiaineen asia, vaan siitä vastaa laajempi valintaryhmä. Resurssien hallinnan kannalta myös jatkuva opetusteknologinen kehittäminen nähtiin tarpeellisena. Yliopistopedagogisen koulutuksen toteutus on erityisen onnistunut.

Yliopistoyhteisö opetusta kehittämässä

Opetuksen kehittämiseksi on henkilöstön kokemuksen mukaan käytettävissä liian vähän aikaa, mikä asettaa haasteita pedagogiselle johtamiselle. Opiskelijapalautetta kerätään paljon ja sen käsittelyyn on kehitetty yhteisiä käytäntöjä. Silti palautteen hyödyntäminen opetuksen kehittämisessä

huolettaa niin opiskelijoita kuin opettajia. Useissa arviointipaneelissa pohdittiin, miten opetuksen laatua arvioidaan, parannetaan ja miten tästä viestitään erityisesti opiskelijoille. Toisaalta palautemennettelyt ovat myös kehittyneet viime vuosina, mikä lupaa hyvää erityisesti laaja-alaisen kandidaattiohjelmien onnistumiselle.

On positiivista, että opiskelijoille on tarjolla paljon erilaisia luottamustehtäviä, joissa voi vaikuttaa mm. opetuksen kehittämiseen. Luottamustehtävät edellyttävät kuitenkin vahvaa sitoutumista, mikä ei välttämättä sovi kaikkien elämäntilanteeseen.

Pedagogisen johtamisen hyviä käytäntöjä ovat olleet koko yliopistoyhteisön osallistaminen uudistukseen, tehtäväkuvien selkeät määrittelyt sekä koko toteutukselle annettu maltillinen aikataulu.

JOHTOPÄÄTÖKSET JA SUOSITUKSET

Tampereen yliopisto on onnistunut erittäin hyvin koulutus uudistuksen läpiviennissä. Uudistuksen tavoitteet ja toimet ovat Bolognan prosessin puitteissa sovitun mukaisia ja arviointiryhmän mukaan tehty työ on myös kansallisesti edellä käyvää. Muutokset vievät aikansa ja yliopistomaailmassa perinteet ovat vahvoja. Olennaista on, että yliopistoyhteisö on sisäistänyt muutostarpeen sekä laajalti sitoutunut yhteisiin tavoitteisiin.

Selkeät osaamistavoitteet edistävät suunnitelmallista opiskelua

Valtaosassa tutkinto-ohjelmia tutkintojen osaamistavoitteet on kuvattu selkeästi ja kattavasti. Osassa ohjelmia osaamistavoitteita ei ole erikseen alemmalle ja ylemmälle korkeakoulututkinnolle ja/tai osaamistavoitteiden kuvaus on jäänyt hyvin yleiselle tasolle. Selkeät kuvaukset antaisivat myös tietoa siitä, millaista osaamista ja millaisia työelämävalmiuksia tutkinto-ohjelma tuottaa. Selkeät osaamistavoitteet lisäävät myös opiskelijoiden ymmärrystä siitä, mitä heiltä odotetaan sekä mitä he oppivat ja osaavat. Samalla ne helpottavat opiskelijoiden opintoja koskevien valintojen tekemistä. Hyvät ja riittä-

vän yksityiskohtaiset osaamiskuvaukset mahdollistavat myös aiemmin hankitun osaamisen tunnustamisen ja tunnustamisen.

- Kaikkien tutkinto-ohjelmiin kuuluvien alempien ja ylempien tutkintojen osaamistavoitteet tulee kuvata ja tarkistaa säännöllisesti.
- Osaamistavoitteiden kuvauksia kannattaisi kehittää ja yhtenäistää jakamalla ne esimerkiksi substanssi- ja geneerisiin (kriittinen ajattelu, tiedonhankintataidot, vuorovaikutustaidot jne.) osaamisiin.
- Opiskelijoille kannattaa viestiä selkeästi, millaisilla valinnoilla voi edetä ensisijaisesti suorittamaan ylempää korkeakoulututkintoa ja millaisilla valinnoilla voi hakeutua työelämään alemman korkeakoulututkinnon suorittamisen jälkeen.
- Opintojaksojen ja opintokokonaisuuksien suoritusten arviointi tulee sitoa vahvasti osaamistavoitteiden saavuttamiseen.
- Opettajakunnan yhteistyöllä huolehditaan, että tutkinnosta muodostuu kokonaisuus. Hyödynnetään erilaisten opetusmenetelmien suomia mahdollisuuksia ja varmistetaan että opetus on oikealla tasolla suhteessa aiemmin opittuun ja koko tutkinnon tavoitteisiin.

Opiskelijan tulee tietää opintonsa aloittaessaan, mitä häneltä odotetaan ja millaista osaamista tutkinto-ohjelmassa opiskelu tuottaa.

55 opintopistettä suorittaneiden osuus lukuvuonna 2015–16

Oikeanlaista ohjausta oikeaan aikaan

Tutkinto-ohjelmien toteutuksessa on panostettu opintojen ohjauksen kehittämiseen ja opiskelijoille on tarjolla runsaasti opintojen ohjausta. Kaikissa tutkinto-ohjelmissa ja yksiköissä on ohjaussuunnitelmat, joissa kuvataan ohjauksen tavoitteet ja periaatteet. Toimenpiteistä huolimatta sekä opiskelijakyselyissä että arviointihaastatteluihin nousi esiin ohjauksen vähäisyys. Ohjaustarjonta ei aina kohtaa ohjausta tarvitsevaa opiskelijaa.

Ensimmäisen opintovuoden ohjaus on toimivaa, ja se tukee opiskelijoiden opintojen alkua erinomaisesti. Toisen opintovuoden opintojen ohjausta on kuitenkin selkeästi tarpeen kehittää erityisesti opiskeluun liittyvien valintojen osalta.

Henkilökohtaisen opintosuunnitelman laatimisessa on suuria eroja tutkinto-ohjelmien välillä. Osin erot johtuvat siitä, että opiskelijoiden itsesääätelytaidot vaihtelevat eri tutkinto-ohjelmissa. Kaikessa HOPS-työskentelyssä on hyvä tukea opiskelijoiden toimijuuden kehittymistä. Oppinnettöiden ohjaus on oiva vaihe kiinnittää huomiota opiskelijan ohjaamiseen laajemminkin. Opiskelijat tarvitsevat enemmän tietoa ja ohjausta siitä, millä tavoin erilaiset valinnat vaikuttavat mahdollisuuksiin hakeutua maisterivaiheen opintoihin tai suoraan työelämään.

- Opintojen ohjausta kannattaa kehittää systemaattisesti henkilökunnan ja opiskelijoiden yhteistyössä.
- Opintojen ohjauksessa tulisi vahvistaa opiskelijoiden kehittymistä itsenäisiksi, omasta opiskelusta vastuuta ottaviksi.
- Aiemmin hankitun osaamisen tunnistaminen tulisi ottaa systemaattisesti osaksi opintojen ohjausta, heti opintojen alusta alkaen.
- Kandidaattitutkielmavaiheessa kannattaa tukea kandidaatin tutkinnon loppuun saattamista ja maisteriopintoihin siirtymistä.
- Pro gradu -vaiheessa ohjauksessa tulisi huomioida opintojen loppuun saattaminen ja suunnata kohti valmistumisen jälkeistä aikaa, työelämää tai tieteellisiin jatko-opintoihin siirtymistä.

Kun tutkinto-ohjelman osaamistavoitteet on kuvattu selkeästi jaotellen ne erilaisiin ja eritasoisiin osaamisiin, ohjauskeskusteluissa voidaan käydä läpi, millaista osaamista opiskelijalla jo on ja millaista vielä puuttuu.

Sujuvuutta opiskeluun

Laaja-alaisuus ja vapaasti valittavat opinnot tuovat haasteita opintojen sujuvuuteen. Arviointiryhmä ehdottaa ratkaisuja, joilla opiskelijan valintojen tekeminen helpottuisi ilman valinnanvapauden häviämistä. Vaihtoehtoisten opintopolkujen ja ”suosituspakettien” muodostaminen yksinkertaistaisi valintoja, helpottaisi opetusjärjestelyjä ja vähentäisi opetuksen ajallista päällekkäisyyttä.

- Arviointiryhmä ehdottaa, että opinnoista muodostettaisiin laajempia ”suosituspaketteja” opintojen suunnittelun ja etenemisen tueksi niissä tutkinto-ohjelmissa, joissa opiskelijalla on runsaasti valinnaisuutta.
- Tutkinto-ohjelmien opintojaksojen ajalliseen päällekkäisyyteen tulee kiinnittää huomiota ja pyrkiä tunnistamaan ne opintojaksot, jotka tulisi tarjota eri aikoina.
- Tutkintoihin kuuluvien kieliopinnot suorittamista tulisi sujuvoittaa tarjoamalla joustavampia tapoja opintojen suorittamiseen ja parantamalla opiskelijoiden mahdollisuuksia päästä kursseille.

Opintojen etenemistä edistää riittävä ja vuosittain samanlaisena toistuva opintotarjonta, koska opiskelijoiden on tällöin helpompi suunnitella opintonsa ja luottaa siihen, että tietyt opintojaksot on mahdollista suorittaa eri aikoina.

Laaja-alaisissa ohjelmissa opiskelijoiden kiinnittyminen opintoihin ja yliopistoyhteisöön voi olla haasteellista. Opiskelijoiden kiinnittymistä tuetaan opiskelijatuutoritoiminnalla, joka kattaa kaikki tutkinto-ohjelmat. Tuttorina toimimisesta saa myös opintopisteitä. Tutkinto-ohjelmien verkkosivuilta on kuitenkin vaikea saada tietoa opiskelijatuutorien toiminnasta. Hyvä käytäntö on, että vanhemmat opiskelijat toimivat tuutoreina ja tekevät yhteistyötä HOPS-opettajien kanssa.

- Kehitetään opiskelijatuutoritoimintaa opetushenkilöstön ja opiskelijoiden yhteistyössä parantamaan uusien opiskelijoiden kiinnittymistä yliopistoon.

Kohti asiakaslähtöisyyttä toimintatavoissa ja viestinnässä

Asiakkaan käsite yliopistossa on monisyinen. Mitä tarkoittaa asiakaslähtöisyys tai asiakasymmärrys Tampereen yliopistossa? Yhteisen näkemyksen rakentaminen edesauttaa tulevaisuuden strategian luomistyössä. Keskinäisen synergian luomisessa ja kumppanuuksien vahvistamisessa on vielä käyttämättömiä mahdollisuuksia.

- Viestintästrategiassa on hyvä huomioida erilaisten kohderyhmien tarpeet ja käsitellä Tampereen yliopistoa kokonaisuutena, ei paikoin keskenään kilpailevina tai irrallisina osina.

Opiskelijavalinnasta aktiiviseen opiskelijamarkkinointiin

Yliopiston vetovoimatekijät ovat kunnossa. Tampereen yliopisto on tunnettu ja arvostettu. Tampereen kaupunki on vetovoimainen asuinpaikkakunta ja sen maantieteellinen sijainti hyvä. Hakijoita opiskelupaikkoihin riittää.

- Kannattaa pohtia, onko tilanne sama tulevaisuudessa ja saako yliopisto houkutelua myös kaikkein lahjakkaimmat yksilöt opiskelemaan.
- Markkinointia tulee kehittää jatkuvasti huomioiden erityisesti kansainvälistymisen ja maksulisten opintojen tuomat haasteet.
- Opiskelijarekrytoinnissa olisi mahdollista hyödyntää oman henkilökunnan osaamista (markkinointi, viestintä, informaatioteknologia) ja opiskelijoita nykyistä laajamittaisemmin.

Pedagoginen yhteisö ja sen johtaminen

Pedagogisen johtamisen näkökulmasta koulutuksen uudistusprosessi on toteutettu onnistuneesti ja johtamisvastuita on selkeytetty. Tutkinto-ohjelmavastaavan tehtävä on tunnistettu ja tehtävän vastuut määritelty selkeästi. Johtamismalli ja organisaatiokuvaus ovat selkeitä, ja laatukäsikirjassa on kuvattu laatujohtamisen ja toiminnanohjauksen prosessi yleisellä tasolla. Haastattelussa tuli kuitenkin esiin epätietoisuutta vastuista, tehtävistä ja prosessien etenemisestä. Opetushenkilöstön kohdalla nousi esiin opettajien kokemaa lähiyhteisön puuttuminen sekä opetusvastuun tasainen ja oikeudenmukainen jakautuminen. Myös henkilöstön vaihtuvuus koettiin ongelmallisena osassa tutkinto-ohjelmia.

- Tutkinto-ohjelmien tasolla on suositeltavaa kehittää prosessikuvauksia esimerkiksi opetussuunnitelmatyön etenemisestä vuosittain ja vastuun jakautumisesta eri vaiheissa.
- Opetus- ja tutkimushenkilöstön osalta yhteisöön kuulumista voisi kehittää luomalla lähiyhteisöjä, joiden johtamisesta ja ohjaamisesta vastaisi lähiesimies.
- Lähiesimies ja tutkinto-ohjelmavastaava voisivat tehdä yhteistyötä opintojaksojen opettajista sovittaessa. Tämä tukisi opetusvastuun tasaista ja oikeudenmukaista jakautumista lähiyhteisössä.
- Lähiyhteisö voisi ottaa jaetusti vastuuta henkilöstön perehdyttämisestä ja pedagogisen osaamisen kehittämisestä.

Opiskelijoille tulee luottamustehtäviin perustuvien vaikutusmahdollisuuksien lisäksi tarjota matalan kynnyksen mahdollisuuksia vaikuttaa.

Opiskelijoille tarjotaan mahdollisuuksia osallistua toiminnan kehittämiseen opetussuunnitelmatyöryhmissä ja muussa luottamustoiminnassa sekä antamalla kurssipalautetta. Näitä mahdollisuuksia on kuitenkin tarpeen edelleen kehittää.

- Opiskelijoille tulee luottamustehtäviin perustuvien vaikutusmahdollisuuksien lisäksi tarjota matalan kynnyksen mahdollisuuksia vaikuttaa.
- Olemassa olevia toimintamalleja kuten palautepäiviä tulee vahvistaa, ja yliopistoyhteisössä tulee muovata uusia tapoja opiskelijoiden osallistumiseksi koulutuksen kehittämiseen.

Opetus- ja tutkimushenkilöstön pedagogisen osaamisen kehittymistä edistetään systemaattisesti tarjoamalla yliopistopedagogista koulutusta ja opettajien yhteisillä tapaamisilla liittyen esimerkiksi opetussuunnitelmatyöhön tai opiskelijapalautteista keskusteluun. Näitä toimintatapoja kannattaa ylläpitää ja kehittää edelleen.

TAMPEREEN YLIOPISTON AVAITIEDOT 2016

Tieteenalayksiköt

BioMediTech (BMT)
Informaatiotieteiden yksikkö (SIS)
Johtamiskorkeakoulu (JKK)
Kasvatustieteiden yksikkö (EDU)
Kieli-, käännös- ja kirjallisuustieteiden yksikkö (LTL)
Lääketieteen yksikkö (MED)
Terveystieteiden yksikkö (HES)
Viestinnän, median ja teatterin yksikkö (CMT)
Yhteiskunta- ja kulttuuritieteiden yksikkö (YKY)

Erillisyksiköt

Kielikeskus
Kirjasto
Laboratoriopalvelut
Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto

Opiskelijat 31.12.2016

Perustutkintoa suorittavat 11 810
Tohtorin tutkintoa suorittavat 1 646
Erikoislääkäri- ja erikoishammaslääkäri-
koulutettavat 1 256
Ulkomaalaiset perustutkintoa suorittavat 461
Tampere3-ristiinopiskelijat 388
Avoin yliopisto 4 799
Täydennyskoulutus 667

Hakijat (perustutkinnot) 17 492

Henkilökunta (henkilötyövuodet) 1 981
Opetus- ja tutkimushenkilökunta 1 190
josta professorit ja tutkimusjohtajat 190
Muu henkilökunta 791

Tutkinnot

Alemmat korkeakoulututkinnot 881
Ylemmät korkeakoulututkinnot 1 139
Tohtorin tutkinnot 127

TAMPEREEN YLIOPISTON TIEDEKUNNAT 1.1.2017 ALKAEN

Johtamiskorkeakoulu (JKK)
Kasvatustieteiden tiedekunta (EDU)
Luonnontieteiden tiedekunta (LUO)
Lääketieteen ja biotieteiden tiedekunta (MED)
Viestintätieteiden tiedekunta (COMS)
Yhteiskuntatieteiden tiedekunta (SOC)

TAMPEREEN YLIOPISTO

Kalevantie 4

33014 Tampereen yliopisto

(03) 355 111 (vaihde)

www.uta.fi